

KOMISJONI RAKENDUSOTSUS (EL) 2023/1209,**21. juuni 2023,**

millega lubatakse turule viia geneetiliselt muundatud maisi DP4114 × MON89034 × MON87411 × DAS-40278-9 ja selle alakombinatsioonid DAS-40278-9 × DP4114 × MON 87411, MON 89034 × DP4114 × MON 87411, MON 89034 × DAS-40278-9 × MON 87411, MON 89034 × DAS-40278-9 × DP4114, DP4114 × MON 87411, DAS-40278-9 × MON 87411, DAS-40278-9 × DP4114, MON 89034 × DP4114 sisaldavaid, neist koosnevaid või neist valmistatud tooteid vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003

(teatavaks tehtud numbri C(2023) 3937 all)

(Ainult prantsus- ja hollandikeelne tekst on autentsed)

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. septembri 2003. aasta määrust (EÜ) nr 1829/2003 geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 7 lõiget 3 ja artikli 19 lõiget 3,

ning arvestades järgmist:

- (1) Belgias asuv äriühing Pioneer Overseas Corporation esitas 9. detsembril 2020. aastal äriühingu Pioneer Hi-Bred International Inc. (Ameerika Ühendriigid) nimel kooskõlas määruse (EÜ) nr 1829/2003 artiklitega 5 ja 17 Madalmaade pädevale asutusele taotluse (edaspidi „taotlus“) geneetiliselt muundatud maisi DP4114 × MON89034 × MON87411 × DAS-40278-9 sisaldavate, sellest koosnevate või sellest valmistatud toidu, toidu koostisosade ja sööda turuleviimiseks. Taotlus hõlmas ka selliste toodete turuleviimist, mis sisaldavad geneetiliselt muundatud maisi DP4114 × MON89034 × MON87411 × DAS-40278-9 või koosnevad sellest ning mida kasutatakse muuks otstarbeks kui toiduks või söödaks, kuid ei kasutata viljelemiseks.
- (2) Lisaks hõlmas taotlus selliste toodete turuleviimist, mis sisaldavad kümme transformatsioonide alakombinatsiooni, mille tulemusena saadakse geneetiliselt muundatud mais DP4114 × MON89034 × MON87411 × DAS-40278-9, või mis koosnevad sellistest alakombinatsioonidest või on nendest toodetud. Kaks taotluses sisalduvat alakombinatsiooni, nimelt MON 89034 × MON 87411 ja MON 89034 × DAS-40278-9 on juba heaks kiidetud vastavalt komisjoni rakendusotsustega (EL) 2021/65 ⁽²⁾ ja (EL) 2019/2086 ⁽³⁾.
- (3) Käesolev otsus hõlmab maisi DP4114 × MON89034 × MON87411 × DAS-40278-9 ja kõiki selle maisi transformatsioonide alakombinatsioone, millele ei ole luba antud: DAS-40278-9 × DP4114 × MON 87411, MON 89034 × DP4114 × MON 87411, MON 89034 × DAS-40278-9 × MON 87411, MON 89034 × DAS-40278-9 × DP4114, DP4114 × MON 87411, DAS-40278-9 × MON 87411, DAS-40278-9 × DP4114, MON 89034 × DP4114.

⁽¹⁾ ELT L 268, 18.10.2003, lk 1.

⁽²⁾ Komisjoni 22. jaanuari 2021. aasta rakendusotsus (EL) 2021/65, millega lubatakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 lasta turule geneetiliselt muundatud maisi MON 87427 × MON 89034 × MIR162 × MON 87411 ning geneetiliselt muundatud maisi, milles on kombineeritud kaks või kolm MON 87427, MON 89034, MIR162 ja MON 87411 transformatsioonidest, sisaldavaid, neist koosnevaid või valmistatud tooteid (ELT L 26, 26.1.2021, lk 37).

⁽³⁾ Komisjoni 28. novembri 2019. aasta rakendusotsus (EL) 2019/2086, millega lubatakse vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EÜ) nr 1829/2003 lasta turule geneetiliselt muundatud maisi MON 89034 × 1507 × MON 88017 × 59122 × DAS-40278-9 ning geneetiliselt muundatud maisi, milles on kombineeritud kaks, kolm või neli MON 89034, 1507, MON 88017, 59122 ja DAS-40278-9 transformatsioonidest, sisaldavaid, neist koosnevaid või valmistatud tooteid (ELT L 316, 6.12.2019, lk 87).

- (4) Vastavalt määruse (EÜ) nr 1829/2003 artikli 5 lõikele 5 ja artikli 17 lõikele 5 sisaldas taotlus Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2001/18/EÜ⁽⁴⁾ II lisas esitatud põhimõtete kohaselt tehtud riskihindamisega seotud teavet ja järeldusi. Lisaks sisaldas see kõnealuse direktiivi III ja IV lisa kohaselt nõutavat teavet ja kõnealuse direktiivi VII lisa kohast keskkonnamõju seire kava.
- (5) Euroopa Toiduohutusamet (edaspidi „toiduohutusamet“) esitas 9. novembril 2022 kooskõlas määruse (EÜ) nr 1829/2003 artiklitega 6 ja 18 heakskiitva arvamuse⁽⁵⁾. Toiduohutusamet jõudis järeldusele, et taotluses kirjeldatud geneetiliselt muundatud mais DP4114 × MON89034 × MON87411 × DAS-40278-9 ja selle alakombinatsioonid on inimeste ja loomade tervisele ning keskkonnale sama ohutud kui vastav tavapärane toode ja katsetatud geneetiliselt muundamata maisi võrdlussordid. Toiduohutusamet jõudis ka järeldusele, et geneetiliselt muundatud maisi DP4114 × MON89034 × MON87411 × DAS-40278-9 ja selle alakombinatsioonide tarbimine ei põhjusta toitumisolaseid probleeme.
- (6) Toiduohutusamet võttis oma arvamuses arvesse kõiki liikmesriikide tõstatatud küsimusi ja probleeme, mis esitati määruse (EÜ) nr 1829/2003 artikli 6 lõike 4 ja artikli 18 lõike 4 kohase riikide pädevate asutustega konsulteerimise käigus.
- (7) Toiduohutusamet jõudis ka järeldusele, et taotleja esitatud keskkonnamõjude seire kava, mis koosneb üldisest järelevalvekavast, on kooskõlas toodete kavandatud kasutusviisidega.
- (8) Võttes arvesse asjaomaseid järeldusi, tuleks lubada turule viia geneetiliselt muundatud maisi DP4114 × MON89034 × MON87411 × DAS-40278-9 ja selle alakombinatsioone DAS-40278-9 × DP4114 × MON 87411, MON 89034 × DP4114 × MON 87411, MON 89034 × DAS-40278-9 × MON 87411, MON 89034 × DAS-40278-9 × DP4114, DP4114 × MON 87411, DAS-40278-9 × MON 87411, DAS-40278-9 × DP4114, MON 89034 × DP4114 sisaldavaid, neist koosnevaid või neist valmistatud tooteid taotluses esitatud kasutusviiside kohaselt.
- (9) Äriühing Pioneer Hi-Bred International, Inc. palus 24. jaanuari 2022. aasta kirjaga komisjoni kanda kõik äriühingu Pioneer Hi-Bred International, Inc. õigused ja kohustused, mis on seotud geneetiliselt muundatud toodete menetluses olevate taotlustega üle Ameerika Ühendriikides asuvalle äriühingule Corteva Agriscience LLC. Corteva Agriscience LLC kinnitas oma nõusolekut muuta loomanikku vastavalt ettepanekule, mille esitas Pioneer Hi-Bred International, Inc. Corteva Agriscience LLCd esindab liidus äriühing Corteva Agriscience Belgium B.V., mille asukoht on Belgias.
- (10) Vastavalt komisjoni määrusele (EÜ) nr 65/2004⁽⁶⁾ tuleks geneetiliselt muundatud maisile DP4114 × MON89034 × MON87411 × DAS-40278-9 ja selle alakombinatsioonidele DAS-40278-9 × DP4114 × MON 87411, MON 89034 × DP4114 × MON 87411, MON 89034 × DAS-40278-9 × MON 87411, MON 89034 × DAS-40278-9 × DP4114, DP4114 × MON 87411, DAS-40278-9 × MON 87411, DAS-40278-9 × DP4114, MON 89034 × DP4114 määrata kordumatu tunnus.
- (11) Käesoleva otsusega hõlmatud toodete puhul ei ole vaja kehtestada muid märgistuse erinõudeid, kui need, mis on sätestatud määruse (EÜ) nr 1829/2003 artikli 13 lõikes 1 ja artikli 25 lõikes 2 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1830/2003⁽⁷⁾ artikli 4 lõikes 6. Selleks et tagada kõnealuste toodete kasutamine käesoleva otsusega antud loa piirides, tuleks käesoleva otsusega hõlmatud toodete (välja arvatud toiduks ja toidu koostisosadeks kasutatavad tooted) märgistusele siiski lisada selge viide, et kõnealuseid tooteid ei tohi kasutada viljelemiseks.

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. märtsi 2001. aasta direktiiv 2001/18/EÜ geneetiliselt muundatud organismide tahtliku keskkonda viimise kohta ja nõukogu direktiivi 90/220/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta (EÜT L 106, 17.4.2001, lk 1).

⁽⁵⁾ EFSA GMO Panel (Euroopa Toiduohutusameti geneetiliselt muundatud organismide komisjon), 2022. Scientific Opinion on assessment of genetically modified maize DP4114 × MON 89034 × MON 87411 × DAS-40278-9 and sub-combinations for food and feed uses, under Regulation (EC) No 1829/2003 („Teaduslik arvamus geneetiliselt muundatud maisi DP4114 × MON 89034 × MON 87411 × DAS-40278-9 ja alakombinatsioonide kasutamise kohta toiduks ja söödaks vastavalt määrusele (EÜ) nr 1829/2003“ (taotlus EFSA-GMO-NL-2020-171)). EFSA Journal (2022); 20(11):7619, <https://doi.org/10.2903/j.efsa.2022.7619>

⁽⁶⁾ Komisjoni 14. jaanuari 2004. aasta määrus (EÜ) nr 65/2004, millega luuakse süsteem geneetiliselt muundatud organismide kordumatute tunnuste väljatöötamiseks ja määramiseks (ELT L 10, 16.1.2004, lk 5).

⁽⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. septembri 2003. aasta määrus (EÜ) nr 1830/2003, milles käsitletakse geneetiliselt muundatud organismide jälgitavust ja märgistamist, geneetiliselt muundatud organismidest valmistatud toiduainete ja sööda jälgitavust ning millega muudetakse direktiivi 2001/18/EÜ (ELT L 268, 18.10.2003, lk 24).

- (12) Loaomanik peaks esitama komisjonile aastaaruanded keskkonnamõju seire kavas esitatud meetmete rakendamise ja tulemuste kohta. Need tulemused tuleks esitada vastavalt komisjoni otsuses 2009/770/EÜ⁽⁸⁾ sätestatud nõuetele.
- (13) Ameti arvamuse kohaselt ei ole vaja rakendada määruse (EÜ) nr 1829/2003 artikli 6 lõike 5 punkti e ega artikli 18 lõike 5 punkti e kohaseid muid eritingimusi ega kitsendusi turule laskmise, kasutamise ja käitlemise suhtes ega eritingimusi või kitsendusi konkreetsete ökosüsteemide/keskkonna või geograafiliste piirkondade kaitsmiseks.
- (14) Kogu asjakohane teave käesoleva otsusega hõlmatud toodete lubade kohta tuleks kanda ühenduse geneetiliselt muundatud toidu ja sööda registrisse, millele on osutatud määruse (EÜ) nr 1829/2003 artikli 28 lõikes 1.
- (15) Käesolevast otsusest tuleb kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1946/2003⁽⁹⁾ artikli 9 lõikega 1 ja artikli 15 lõike 2 punktiga c teatada bioloogilise ohutuse teabevõrgustiku kaudu bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni Cartagena bioohutuse protokolli osalistele.
- (16) Alaline taime-, looma-, toidu- ja söödakomitee ei ole eesistuja määratud ajavahemiku jooksul arvamust avaldanud. Käesolevat rakendusakti peeti vajalikuks ning eesistuja esitas selle apellatsioonikomiteele täiendavaks aruteluks. Apellatsioonikomitee ei esitanud oma arvamust,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Geneetiliselt muundatud organism ja kordumatud tunnused

Geneetiliselt muundatud maisile (*Zea mays* L.), mida on kirjeldatud käesoleva otsuse lisa punktis b, on määruse (EÜ) nr 65/2004 kohaselt määratud järgmised kordumatud tunnused:

- a) kordumatu tunnus DP-ØØ4114-3 × MON-89Ø34-3 × MON-87411-9 × DAS-4Ø278-9 geneetiliselt muundatud maisi DP4114 × MON89034 × MON87411 × DAS-40278-9 jaoks;
- b) kordumatu tunnus DAS-4Ø278-9 × DP-ØØ4114-3 × MON-87411-9 geneetiliselt muundatud maisi DAS-40278-9 × DP4114 × MON87411 jaoks;
- c) kordumatu tunnus MON-89Ø34-3 × DP-ØØ4114-3 × MON-87411-9 geneetiliselt muundatud maisi MON 89034 × DP4114 × MON 87411 jaoks;
- d) kordumatu tunnus MON-89Ø34-3 × DAS-4Ø278-9 × MON-87411-9 geneetiliselt muundatud maisi MON 89034 × DAS-40278-9 × MON 87411 jaoks;
- e) kordumatu tunnus MON-89Ø34-3 × DAS-4Ø278-9 × DP-ØØ4114-3 geneetiliselt muundatud maisi MON 89034 × DAS-40278-9 × DP4114 jaoks;
- f) kordumatu tunnus DP-ØØ4114-3 × MON-87411-9 geneetiliselt muundatud maisi DP4114 × 87411 jaoks;
- g) kordumatu tunnus DAS-4Ø278-9 × MON-87411-9 geneetiliselt muundatud maisi DAS-40278-9 × 87411 jaoks;
- h) kordumatu tunnus DAS-4Ø278-9 × DP-ØØ4114-3 geneetiliselt muundatud maisi DAS-40278-9 × DP4114 jaoks;
- i) kordumatu tunnus MON-89Ø34-3 × DP-ØØ4114-3 geneetiliselt muundatud maisi MON 89034 × DP4114 jaoks.

⁽⁸⁾ Komisjoni 13. oktoobri 2009. aasta otsus 2009/770/EÜ, millega kehtestatakse standardne aruandevorm toodetena või toodete koostises turule lastavate geneetiliselt muundatud organismide tahtliku keskkonda viimise seiretulemuste esitamiseks vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivile 2001/18/EÜ (ELT L 275, 21.10.2009, lk 9).

⁽⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. juuli 2003. aasta määrus (EÜ) nr 1946/2003 geneetiliselt muundatud organismide piiriülese liikumise kohta (ELT L 287, 5.11.2003, lk 1).

*Artikkel 2***Loa andmine**

Vastavalt käesolevas otsuses kirjeldatud tingimustele antakse määruse (EÜ) nr 1829/2003 artikli 4 lõike 2 ja artikli 16 lõike 2 tähenduses luba järgmistele toodetele:

- a) artiklis 1 osutatud geneetiliselt muundatud maisi ja selle alakombinatsioone sisaldavad, sellest koosnevad või sellest toodetud toit ja toidu koostisained;
- b) artiklis 1 osutatud geneetiliselt muundatud maisi ja selle alakombinatsioone sisaldav, sellest koosnev või sellest toodetud sööt;
- c) artiklis 1 osutatud geneetiliselt muundatud maisi ja selle alakombinatsioone sisaldavad või sellest koosnevad tooted, mis on ette nähtud muuks kui käesoleva artikli punktides a ja b nimetatud kasutuseks, välja arvatud viljelemine.

*Artikkel 3***Märgistamine**

1. Määruse (EÜ) nr 1829/2003 artikli 13 lõikes 1 ja artikli 25 lõikes 2 ning määruse (EÜ) nr 1830/2003 artikli 4 lõikes 6 sätestatud märgistusnõuete kohaldamisel tuleb organismi nimetuseks märkida „mais“.

2. Artiklis 1 osutatud geneetiliselt muundatud maisi ja selle alakombinatsioone sisaldavate või sellest koosnevate toodete etiketil ja saatedokumentides peavad esinema sõnad „ei ole ette nähtud viljelemiseks“, välja arvatud artikli 2 punktis a osutatud toodete puhul.

*Artikkel 4***Määramismeetod**

Artiklis 1 osutatud geneetiliselt muundatud maisi ja selle alakombinatsioonide määramiseks kasutatakse lisa punktis d sätestatud meetodit.

*Artikkel 5***Keskkonnamõjude seire**

1. Loaomanik tagab lisa punktis h sätestatud keskkonnamõju seire kava koostamise ja rakendamise.
2. Loaomanik esitab komisjonile otsuse 2009/770/EÜ kohased aastaaruanded seirekavas esitatud meetmete rakendamise ja tulemuste kohta.

*Artikkel 6***Ühenduse register**

Lisas esitatud teave kantakse määruse (EÜ) nr 1829/2003 artikli 28 lõikes 1 osutatud ühenduse geneetiliselt muundatud toidu ja sööda registrisse.

*Artikkel 7***Loaomanik**

Loaomanik on äriühing Corteva Agriscience LLC, keda liidus esindab äriühing Corteva Agriscience Belgium B.V.

*Artikkel 8***Kehtivus**

Käesolevat otsust kohaldatakse kümne aasta jooksul alates selle teatavaks tegemise kuupäevast.

*Artikkel 9***Adressaat**

Käesolev otsus on adresseeritud äriühingule Corteva Agriscience LLC, 9330 Zionsville Road, Indianapolis, Indiana 46268-1054, Ameerika Ühendriigid, keda liidus esindab äriühing Corteva Agriscience Belgium B.V., Rue Montoyer 25, 1000 Brussels, Belgia.

Brüssel, 21. juuni 2023

Komisjoni nimel
komisjoni liige
Stella KYRIAKIDES

LISA

a) Taotleja ja loaomanik

Nimi: Corteva Agriscience LLC

Aadress: 9330 Zionsville Road, Indianapolis, Indiana 46268-1054, Ameerika Ühendriigid

Esindaja ELis: Corteva Agriscience Belgium BV, Rue Montoyer 25, 1000 Brussels, Belgia

b) Toodete määratlus ja kirjeldus

- 1) punktis e osutatud geneetiliselt muundatud maisi sisaldavad, sellest koosnevad või sellest toodetud toit ja toidu koostisained;
- 2) punktis e osutatud geneetiliselt muundatud maisi sisaldav, sellest koosnev või sellest toodetud sööt;
- 3) punktis e osutatud geneetiliselt muundatud maisi sisaldavad või sellest koosnevad tooted; muul kui punktides 1 ja 2 nimetatud otstarbel, kuid mitte viljelemiseks.

Geneetiliselt muundatud maisis DP-ØØ4114-3 avalduvad geenid *cry1F*, *cry34Ab1* ja *cry35Ab1*, mis kaitsevad teatavate liblikaliste ja mardikaliste taimekahjurite eest ja geen *pat*, mis tekitab vastupidavuse glüfosinaat-ammooniumil põhinevate herbitsiidide suhtes.

Geneetiliselt muundatud maisis MON-89Ø34-3 avalduvad geenid *cry1A.105* ja *cry2Ab2*, mis kaitsevad teatavate liblikaliste kahjurite eest.

Geneetiliselt muundatud maisis MON-87411-9 avaldub geen *dsSnf7 dsRNA*, mis kaitseb maisi juureussi eest, geen *cry3Bb1*, mis kaitseb teatavate mardikaliste kahjurite eest, ja CP4 EPSPS valk, mis annab vastupidavuse glüfosaati sisaldavate herbitsiidide suhtes.

Geneetiliselt muundatud maisis DAS-4Ø278-9 avaldub geen *aad-1*, mis tekitab vastupidavuse 2,4-diklorofenoksüäädikhapet (2,4-D) ja arüüloksüfenoksüpropionaati (AOPP) sisaldavate herbitsiidide suhtes.

c) Märgistamine

- 1) Määruse (EÜ) nr 1829/2003 artikli 13 lõikes 1 ja artikli 25 lõikes 2 ning määruse (EÜ) nr 1830/2003 artikli 4 lõikes 6 sätestatud märgistusnõuete kohaldamisel tuleb organismi nimetuseks märkida „mais“.
- 2) Punktis e nimetatud geneetiliselt muundatud maisi sisaldavate või nendest koosnevate toodete, välja arvatud punkti b alapunktis 1 nimetatud tooted, märgistusel ja nende toodete saatedokumentides peavad esinema sõnad „ei ole ette nähtud viljelemiseks“.

d) Määramismeetod

- 1) Sisalduse määramine polümeraasi ahelreaktsioonil (PCR) põhineval muundorganismispetsiifilisel meetodil on valideeritud meetod geneetiliselt muundatud maisi DP-ØØ4114-3, MON-89Ø34-3, MON-87411-9 ja DAS-4Ø278-9 suhtes, mida on täiendavalt kontrollitud maisi DP-ØØ4114-3 × MON-89Ø34-3 × MON-87411-9 × DAS-4Ø278-9 suhtes.
- 2) Meetodi on valideerinud määruse (EÜ) nr 1829/2003 alusel asutatud ELi referentlabor ja see on avaldatud aadressil <http://gmo-crl.jrc.ec.europa.eu/StatusOfDossiers.aspx>.
- 3) Etalonaine: AOCS 0906-E2 (MON-89Ø34-3 jaoks) ja AOCS 0215-B (MON-87411-9 jaoks) on kättesaadavad American Oil Chemists Society veebisaidil <https://www.aocs.org/crm#maize>; ERM®-BF439 a-e (DP-ØØ4114-3 jaoks) ja ERM®-BF433 a-d (DAS-4Ø278-9 jaoks) on kättesaadavad Euroopa Komisjoni Teadusuuringute Ühiskeskuse (JRC) kaudu aadressil <https://crm.jrc.ec.europa.eu/>.

e) Kordumatu tunnus

DP-ØØ4114-3 × MON-89Ø34-3 × MON-87411-9 × DAS-4Ø278-9;

DAS-4Ø278-9 × DP-ØØ4114-3 × MON-87411-9;

MON-89Ø34-3 × DP-ØØ4114-3 × MON-87411-9;
MON-89Ø34-3 × DAS-4Ø278-9 × MON-87411-9;
MON-89Ø34-3 × DAS-4Ø278-9 × DP-ØØ4114-3;
DP-ØØ4114-3 × MON-87411-9;
DAS-4Ø278-9 × MON-87411-9;
DAS-4Ø278-9 × DP-ØØ4114-3;
MON-89Ø34-3 × DP-ØØ4114-3.

f) **Bioloogilise mitmekesisuse konventsiooni Cartagena bioohutuse protokolli II lisa alusel nõutav teave**

[Bioohutuse teabevõrgustik, kande tunnuskoode: avaldatakse ühenduse geneetiliselt muundatud toidu ja sööda registris pärast teatavakstegemist].

g) **Toodete turulelaskmise, kasutamise või käitlemise tingimused või piirangud**

Ei ole nõutud.

h) **Keskkonnamõju seire kava**

Direktiivi 2001/18/EÜ VII lisa kohane keskkonnamõju seire kava.

[Link: ühenduse geneetiliselt muundatud toidu ja sööda registris avaldatud seirekava]

i) **Turustamisjärgse järelevalve nõuded toidu kasutamisel inimtoiduna**

Ei ole nõutud.

Märkus: aja jooksul võib tekkida vajadus muuta linke asjaomastele dokumentidele. Kõnealused muudatused tehakse üldsusele teatavaks ühenduse geneetiliselt muundatud toidu ja sööda registri ajakohastamise teel.
